

тях са френски, сист. Монсо, обр. 1861 г. Войводите са въоръжени със сравнително редките за нашите земи револвери-саби./21/ Всеки четник е запасен с по 120 фишека (патрона) и отделно по 1 1/2 ока барут и съответното количество куршуми. На съвременните гравюри четниците са изобразени с кръстосани патрондаши. Те притежават и хладно оръжие: ножове, щикове - байонети, саби, ятагани, а някои и пищови. Може да се каже, че огнестрелното оръжие на четата, макар и вече остаряло в европейски мащаб, за българските земи то е добро. То превъзхожда това на запасните части - башибозука и успешно се противопоставя на редовната войска. Далекобойността на четническите шишанета и превъзходството им пред гладкоцевните пушки "кавал" на турците признава управителя на Дунавския вилает Сабри паша.

Четниците са снабдени с шанцеви инструмент - малки лопатки за окопаване, запаси от храна - сухар-пексимет и матари за вода. Доста тежкото снаряжение и личния багаж четниците скътават в раниците, каквито всички те и войводите притежават.

В четата са и някои неща за общо ползуване./22/. Това са преди всичко двете знамена. На четата на Хаджи Димитър то е по-голямо и по-добре изработено. Било е зелено, с извезаните традиционен лъв върху полумесец и надпис "Свобода или Смърт". Знамето на Караджата, шито през 1866 г. от Султана Русева от Браила, също е зелено, с извезани от двете страни коронован лъв и надписи: "На оръжя мили братя" и "За вяря и независим (ост)". Четата притежава една или две военни тръби, ползувани от Добри Тръбача. Войводите имат далекоглед и карта на Европейска Турция. Според оскъдните данни са взети известни мерки за медицинско обслужване. Четата има мехове, вероятно с ракия за промиване на раните, отровителни книжки и сигурно превързочни материали.

Оборудването на четата я доближава до това на редовната войска. Като прибавим, че голяма част от четниците имат военни познания - в някои от тях са намерени записки по военно дело, доброволността при за-